

ДАЙДЖЕСТ ЕКОЛОГІЧНИХ НОВИН

1 – 15 липня 2023 р.

В УКРАЇНІ:

Кабінет Міністрів України схвалив рішення, необхідні для подальшого проведення двох великих реформ у сфері довкілля

Уряд затвердив:

Порядок розроблення регіональних планів управління відходами. Цим документом ми встановлюємо єдині підходи до стратегічного планування управління відходами в областях України.

«Фактично робимо ще один крок, щоб масштабна “сміттєва” реформа нарешті запрацювала в нашій країні. Для цього ще на початку шляху важливо визначитися з найбільш оптимальними моделями управління відходами для кожного регіону, з реальними потребами, необхідною інфраструктурою, з технологіями та методами. Таке планування ляже в основу верхньорівневого загальнонаціонального плану. Це є однією із вимог рамкового закону 2320-ІХ, який набуде чинності вже 9 липня цього року», – прокоментував Міністр Руслан Стрілець.

Порядок ведення Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами. Ми вже фактично на фінішній прямій у нормативному забезпеченні реформи надрокористування в Україні. Наразі переводимо адміністрування спецдозволів в цифрову площину. Тож продовжуємо впроваджувати у сферу захисту українського довкілля європейські підходи і стандарти.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/kabinet-ministriv-ukrayiny-shvalyv-rishennya-neobhidni-dlya-podalshogo-provedennya-dvoh-velykyh-reform-u-dovkillyevij-sferi/>

Створено робочу групу для підготовки висновків найкращих доступних технологій та методів

Відповідна Робоча група, створена при Міндовкіллі, вже провела своє перше засідання. Під час якого представники державних органів, бізнесу, громадськості, науковці та експерти обговорили важливість узгодження перекладу

термінів і понять висновків НДТМ для підприємств кольорової металургії та

подальшу роботу з напрацювання пропозицій і рекомендацій щодо затвердження цих висновків. Нагадаємо, впровадження висновків НДТМ для промисловості це одна з вимог Директиви 2010/75/ЄС про зменшення промислового забруднення, яку має імплементувати Україна на шляху до ЄС. НДТМ розробляються та затверджуються на основі актів законодавства Європейського Союзу та мають повністю відповідати їх змісту. Загалом в ЄС діє 34 довідкових референтних документи з НДТМ (BREFs). Десять з них вже перекладені українською мовою за підтримки проекту «Найкращі доступні технології та методи управління (НДТМ) для України», що реалізується GIZ за дорученням Федерального міністерства охорони навколишнього середовища, природи і ядерної безпеки Німеччини. BREF містить висновки НДТМ та загальну інформацію про перелік технологій, технологічних процесів, які є найбільш ефективними для захисту довкілля з урахуванням особливостей кожного сектору промисловості та економічної доцільності їх впровадження. Нещодавно Україна вже отримала офіційний статус спостерігача експертної групи НДТМ у Севільському процесі щодо обміну інформацією про НДТМ перед їх ухваленням Єврокомісією. А запуск реформи із запобігання промислому забрудненню допоможе впровадити екологічно чисті технології на підприємствах та відбудувати зруйновані росією промислові об'єкти, залучивши для цього міжнародні інвестиції, та вивести національну продукцію на світові ринки.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/pratsyuyemo-nad-pidgotovkoyu-vysnovkiv-najkrashhyh-dostupnyh-tehnologij-ta-metodiv-upravlinnya-dlya-pidpryyemstv-kolorovoyi-metalurgiyi/>

Війна рф проти України впливає на кліматичну безпеку та кліматичні дії усього світу

Ця тема стала головною на полях Конференції ОБСЄ з питань зміни клімату у Відні. Безпрецедентний захід, присвячений Україні. Політичні діячі, кліматичні амбасадори та міністри захисту довкілля, усі говорять про об'єднання задля подолання зміни клімату. Міністр Руслан Стрілець під час

сесії про Україну спільно з колегами з Литви, Чехії, Швейцарії, Фінляндії, Македонії, Молдови та ОБСЄ обговорили шляхи та можливості притягнення росії до відповідальності за її злочини. “Читаючи кліматичні звіти та спостерігаючи за ситуацією в Україні міжнародна спільнота розуміє, що росія воює не лише з Україною, але й з усім цивілізованим світом. Немає жодної країни, яку не торкнуться кліматичні наслідки російського вторгнення. Демократичні держави вкладають мільйони доларів у досягнення кліматичної нейтральності. росія перекреслює зусилля всіх, для кого боротьба з кліматичними змінами – пріоритет, своїми ракетами й боєприпасами”, – зазначив Міністр Руслан Стрілець. За словами очільника Міндовкілля, повномасштабне вторгнення росії в Україну вже сповільнило нас на шляху до кліматичної нейтральності на понад 120 млн прямих та непрямих викидів вуглецю в атмосферу. Це – викиди внаслідок вибухів ракет, боєприпасів, горіння лісів та нафтобаз, пожеж. А ще – потенційні викиди, які будуть під час відбудови. Міністри захисту довкілля інших країн, зокрема Литви Сімонас Гентвілас, Молдови Родика Йорданов, Міністр закордонних справ Фінляндії Кай Сауер та багато інших підтримали тезу Руслана Стрільця про те, що росіяни повинні заплатити за все. І це має стати міжнародною практикою для майбутніх агресорів.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/ruslan-strilets-vijna-rf-proty-ukrayiny-vplyvaye-na-klimatychnu-bezpeku-ta-klimatychni-diyi-usogo-svitu/>

На полях Кліматичної конференції ОБСЄ Руслан Стрілець провів зустріч зі Спеціальним посланником Президента США з питань клімату Джоном Керрі

Вони обговорили співпрацю України та США за статтею 6 Паризької угоди, притягнення росії до відповідальності за екоцид в Україні та підготовку до COP28. Джон Керрі підтримав слова Руслана Стрільця, що росіяни мають заплатити за злочини проти довкілля, вчинені в Україні. Зможемо ці репарації направити на досягнення прогресу України у кліматичній політиці. За словами очільника Міндовкілля, сьогодні Україна робить усе, аби притягнути рф до відповідальності за довкіллієві злочини. Для цього під співголовуванням Керівника Офісу Президента України Андрій Єрмак та экс-віце-прем'єр-міністра, колишнього міністра закордонних справ Швеції Маргот Вальстрем створена Міжнародна робоча група, яка оцінюватиме наслідки руйнування довкілля бойовими діями. На Саміті Ради Європи у Рейк'явіку Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль домовився про запровадження Міжнародного реєстру збитків унаслідок війни. Очікуємо на відкриття в Україні Офісу прокурора Міжнародного кримінального суду, анонсованого на “United for Justice” Генеральним прокурором Андрієм

Костіним. Джон Керрі запевнив про підтримку цієї роботи України. А також ідеї створення Київського протоколу до Женевської конвенції для визнання екоциду воєнним злочином у міжнародному праві. Міністр Руслан Стрілець запросив Джона Керрі приєднатися до цієї роботи, яка проходить під егідою Президента України Володимира Зеленського.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/na-polyah-klimatychnoyi-konferentsiyi-obsye-ruslan-strilets-proviv-zustrich-zi-spetsialnym-poslannykom-prezydenta-ssha-z-pytan-klimatu-dzhonom-kerri/>

500 днів великої війни: екологічні збитки

8-го липня рахуватимемо вже півтисячний день повномасштабного вторгнення РФ в Україну. 500 днів війни – це 500 днів безперервної руйнації екологічного середовища. Наслідки російського вторгнення та численних терористичних актів з боку рф настільки жахливі, що інколи скидається на те, що світова екологічна спільнота просто не здатна в них повірити. І саме це викликає її подекуди неадекватно кволу реакцію.

Але дані моніторингу невблаганні. Україна зараз є найбільш замінованою країною у світі. В нашій країні наразі заміновано понад 100 тис. кв. км території, зокрема сільськогосподарських угідь. Україна потребує збільшення потужностей для проведення гуманітарного розмінування, зокрема великої кількості відповідного обладнання та саперів. Наразі розмінуванням займаються близько 3 тис. саперів, що явно недостатньо. Згідно з останніми підрахунками, підриг російськими окупантами греблі Каховської ГЕС завдав сільському господарству, енергетиці, житловому фонду, об'єктам транспортної інфраструктури та довікллю прямих збитків на близько 2 млрд дол. США. Міністерством захисту довкілля зареєстровано понад 240 випадків екоциду. Майже 3 мільйони гектарів лісу в Україні були

охоплені війною від початку повномасштабного вторгнення. Для порівняння – це майже територія Бельгії. Під окупацією залишається 567 тисяч гектарів лісів України. На даний момент окуповано 514 об'єктів природно-заповідного фонду. Усі вони перебувають під загрозою зникнення. За даними Державної екологічної інспекції, за час війни понад 280 тис. кв.м ґрунту забруднено небезпечними речовинами. Понад 59 тис. гектарів лісів та інших насаджень випалені ракетами та снарядами. Загалом орієнтовні розрахунки збитків, встановлених Державною екологічною інспекцією відповідно до затверджених методик, становлять 2 трлн 065 млрд грн. Масштаб руйнувань та шкоди потребує негайних і неординарних дій. І в цьому контексті дуже перспективним кроком виглядає створення Міжнародної робочої групи високого рівня. Основне завдання цієї Групи – напрацювати комплексний документ, який буде охоплювати весь комплекс екологічних збитків, заподіяних внаслідок військової агресії. На чолі групи два співголови: керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак та экс-віце-прем'єр-міністр, колишній міністр закордонних справ Швеції Маргот Вальстрем. Група вже провела перше засідання та зустрілась із Президентом Зеленським. Вважаю ці кроки своєчасними та такими, що відповідають Українській Доктрині, нарис якої нещодавно презентував Президент Зеленський. Зокрема в частині «планування зеленого відновлення довкілля та відбудови України через перехід до зеленої економік». Цілком можливо, що Міжнародна робоча група високого рівня, як один із варіантів Коаліції, може стати заміником неефективних міжнародних організацій екологічного профілю. Що також відповідатиме сучасному тренду. І цього разу ми насправді отримаємо результати, які допоможуть Україні здолати екологічні наслідки російської агресії, що триває. А також – зможуть стати моделлю реагування на виклики для будь-якої країни, яка стикається з екологічними загрозами, аналогічними тим, які зараз нейтралізує Україна.

Джерело: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3732026-pro-ekologichni-naslidki-vijskovoii-agresii-rosii-ta-perspektivi-ih-podolanna.html>

Реформа стартувала – вступив у дію Закон «Про управління відходами»

9 липня 2023 року набув чинності Закон України «Про управління відходами». Цей довгоочікуваний документ запускає реформу управління відходами та наближає наше законодавство до законодавства ЄС. Це не означає, що 9-го липня ми прокинулися у країні, де більше немає звалищ,

існує сміттєпереробна інфраструктура і оброблення відходів здійснюється з урахуванням найкращих технічних рішень. Нашим європейським сусідам на «сміттєву революцію» знадобилося 20, а декому – і 30 років, і вони досі переглядають підходи та вдосконалюють законодавство. Україна ж лише стоїть на порозі змін. Рамковий закон, це той фундамент, на якому будуватиметься реформа. Ним передбачено наступні зміни в управлінні відходами:

- Нова дієва дозвільна система
- Децентралізація управління відходами
- Багаторівневе планування
- Розбудова інфраструктури
- Європейські принципи – ієрархія управління відходами, розширена відповідальність виробника, «забруднювач платить».

Закон «Про управління відходами» врегульовує питання дозвільної системи, визначає необхідний пакет документів для отримання дозволів, приналежність їх до відповідних реєстрів і передбачає подання електронної звітності завдяки сервісам «ЕкоСистеми». Це так званий “блокчейн” для відходів, аби можна було прослідкувати, хто та скільки утворює-перевозить-обробляє. Взяти відходи під контроль держави та громад допоможе інформаційна система управління відходами. Зокрема, вона дозволить вивести з тіні сферу управління відходами. Вже сьогодні розроблені перші сервіси інформаційної системи. Створено кабінет для реєстрації облікового запису, презентовано тестову версію дозволу на оброблення відходів, функціонує послуга видачі документів для транскордонного перевезення відходів.

Децентралізація – розподіл повноважень та чіткі правила співпраці

Закон також урегульовує питання розділення повноважень між міністерствами, органами місцевого самоврядування та місцевими органами влади. Відтепер встановлено належне регулювання ринку відходів, прописані чіткі правила співпраці органів місцевого самоврядування, інвесторів, переробних підприємств, виробників продукції та товарів, що дозволяють надавати якісні та доступні послуги у сфері управління відходами. Постановою Кабінету Міністрів України від 7 липня 2023 р. № 695 затверджено «Порядок здійснення контролю за виконанням інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами, згідно з вимогами якого контроль за виконанням інвестиційних програм суб'єктів господарювання здійснюватиметься виконавчими органами сільських, селищних, міських рад».

Багаторівневе планування – Національний план, регіональні та місцеві плани

Нове законодавство передбачає рух від державного плану управління відходами аж до планів управління відходами підприємств. Постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2023 р. № 667 затверджено «Порядок розроблення та затвердження регіональних планів управління відходами». Саме вони стануть частиною Національного плану управління відходами. На сьогодні обласні військові адміністрації вже розробили 15 проєктів регіональних планів управління відходами. Регіональний план управління відходами визначає, які місця видалення відходів можна використовувати, а які мають бути рекультивовані, скільки та яких підприємств для оброблення відходів потрібно збудувати.

Щоб на заміну полігонам та звалищам була сучасна інфраструктура, потрібні інвестиції та час. Проблема накопичення відходів на звалищах наростала не одне десятиліття і зараз ми говоримо про початок докорінної зміни підходів в управлінні відходами. Рамковий закон передбачає приведення усіх існуючих місць видалення відходів у відповідність. А ті, котрі не відповідатимуть європейським нормам, будуть закриті.

Розбудова інфраструктури – все, щоб мінімізувати захоронення

Не дивлячись на складні виклики воєнного часу, перед якими Міндовкілля постає щодня, ми не стоїмо на місці.

Вже розроблено Національний план розміщення заводів з оброблення відходів, відповідно до якого передбачено створення близько 200 нових об'єктів оброблення відходів.

Проведено низку зустрічей з потенційними інвесторами із залученням представників місцевих органів влади.

Розпочато реалізацію пілотного проєкту з Київською обласною державною адміністрацією та ОМС з будівництва двох заводів. Крім того, відповідні консультації ведуться з Івано-Франківською, Полтавською та Закарпатською ОДА.

Найближчим часом планується підписання Меморандуму про співпрацю з 26 громадами Київщини у сфері поводження та утилізації твердих побутових відходів.

Впровадження європейських принципів управління відходами – перші кроки до вступу в ЄС

Рамковий Закон не буде дієвим без подальшого розвитку секторального законодавства. Саме галузеві законопроекти покликані дати початок системі розширеної відповідальності виробника (РВВ), яка давно і успішно працює в Європі. Вже розроблені проєкти Законів України «Про упаковку та відходи упаковки», «Про відходи електричного і електронного обладнання». У роботі законопроект «Про батареї і акумулятори». Європейські експерти, які були залучені до їх розробки та консультацій, відзначили цілковиту відповідність законопроектів Європейським директивам. Ми багато говоримо про побутові

відходи, бо це близько кожному українцю. Та найбільшу частку усіх відходів в Україні становлять інші відходи – відходи видобувної промисловості. Вже підготовлені два законопроекти «Про управління відходами видобувної промисловості» та «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо екологічного податку, що справляється за захоронення відходів та розміщення відходів видобувної промисловості». Для реалізації положень Закону України «Про управління відходами» передбачена розробка Міністерством 17 нормативно-правових актів, деякі з них вже ухвалені, деякі готуються до подання до КМУ, інші – проходять процедуру узгодження, частина знаходиться на фінальній стадії розробки. Крім згаданих 17 НПА додатково розроблені 6 проектів наказів. Увесь перелік ми дамо нижче. Ми розпочинаємо реформу, розуміючи суспільний запит щодо формування належної системи управління відходами. Цей виклик є одним з ключових для Міндовкілля, в тому числі, в контексті євроінтеграційного руху України. Адже шлях реформ має стати для України шляхом вступу до Європейського Союзу.

Перелік нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію положень рамкового Закону «Про управління відходами».

Ухвалені

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2023 р. № 667 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження регіональних планів управління відходами».

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 червня 2023 р. № 625 «Деякі питання поводження з побутовими відходами в особливих умовах».

3. Постанова Кабінету Міністрів України №1073 «Про затвердження Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків».

На стадії підготовки до винесення на розгляд КМУ

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів».

Проект постанови КМУ «Внесення змін до Положення Міндовкілля».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку класифікації відходів та Національного переліку відходів».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання оголошення припинення статусу відходів».

Розроблені та знаходяться на погодженні з ЦОВВ

1. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Порядок створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами».

2. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку подання декларації про відходи та її форми».

3. Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами».

4. Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку виявлення та обліку відходів, власник яких не встановлений».

5. Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі (відмови у видачі, анулювання) дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів».

6. Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами».

7. Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження технічних вимог до експлуатації установок зі спалювання відходів та установок із сумісного спалювання відходів».

8. Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу об'єктів оброблення відходів».

9. Проєкт Постанови «Про затвердження Технічного регламенту класифікації небезпечності, маркування та пакування хімічної продукції».

На фінальній стадії розробки

1. Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національного плану управління відходами», який включатиме Національну програму запобігання утворенню відходів та Національну програму зменшення захоронення біовідходів.

2. Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку надання письмової згоди (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів та висновку на транскордонне перевезення відходів».

3. Проєкт наказу Міндовкілля «Про затвердження порядку розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій».

4. Проєкт наказу Міндовкілля «Про затвердження порядку державного обліку відходів та подання звітності».

5. Проєкт наказу Міндовкілля «Про затвердження форми та порядку обліку відходів».

Джерело: <https://mepr.gov.ua/reforma-startuvala-vstupyv-u-diyu-zakon-pro-upravlinnya-vidhodamy/>

Міністр Руслан Стрілець провів зустріч з фахівцями українських Нацпарків

Руслан Стрілець спільно з очільниками Держводагентства Наталією Латиш та Держлісагентства Віктором Смалем передали п'ятьом заповідним установам акти на довгоочікувані будівлі.

Нові приміщення отримали:

- Ківерцівський національний природний парк «Цуманська пуща»
- Національний природний парк «Пуща Радзівіла»
- Національний природний парк «Холодний Яр»
- Національний природний парк «Подільські Товтри»
- Національний природний парк «Прип'ять-Стохід»

Тепер ці установи мають адміністративні будівлі, цехи, навчальні корпуси, які допомагатимуть розвивати інфраструктуру парків новими проектами. Також Міністр Руслан Стрілець з нагоди професійного свята – Дня працівника природно-заповідної справи, особисто вручив Подяки від Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала та Міндовкілля колегам-природоохоронцям за їх плідну працю та обговорили проблемні питання.

“Переконаний, що попри війну українські Нацпарки стануть самодостатніми та приваблюватимуть туристів з усього світу. Вони зможуть об'єднувати навколо себе громади й бути для них джерелом розвитку. Ми готові й далі підтримувати та надавати допомогу, необхідну Нацпаркам. Дякую всім, хто присвятив своє життя цій важливій природоохоронній справі”, – акцентував [Руслан Стрілець](#).

Джерело: <https://mepr.gov.ua/ministr-ruslan-strilets-proviv-zustrich-z-fahivtsyamy-ukrayinskyh-natsparkiv/>

Український та польський Нацпарки посилили свою співпрацю задля збереження Розточчя

Йдеться про поновлення угоди між Яворівським національним природним парком та польським Розточанським національним парком. Парки співпрацюватимуть задля:

- збереження унікальних природних комплексів Розточчя;
- проведення спільних наукових досліджень та біологічного моніторингу;
- збереження звичаїв, традицій і культурних зв'язків між Польщею та Україною;
- долучення місцевого населення до захисту довкілля, створення умов для сталого розвитку Розточчя;
- поглиблення співпраці між Польщею та Україною в сфері захисту довкілля, обмін інформацією та досвідом.

Вже майже 25 років український та польський Нацпарки постійно співпрацюють. За цей час проведено багато спільних нарад, семінарів, конференцій, природоохоронних та інших заходів. Установи відкрили Центр збереження нащадків диких коней тарпанів на території Яворівського нацпарку; створили Міжнародний транскордонний біосферний резерват «Розточчя»; реалізували проєкт «РовеЛове Розточчя – разом попри кордони» задля популяризації, збереження природної спадщини та розвитку туристичної інфраструктури регіону Розточчя.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/ukrayinskyj-ta-polskyj-natsparky-posylyly-svoju-spivpratsyu-zadlya-zberezhennya-roztochchya/>

***Законопроект, який прибирає зарегульованість галузі
надрокористування та робить її прозорою,
рекомендований для розгляду Верховною Радою України***

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування схвалив урядовий законопроект № 9372 щодо змін до Кодексу адміністративного судочинства, якими врегульовується процедура анулювання та зупинення дії спецдозволів на користування надрами. «Документ розроблений на виконання вимог Закону № 2805-IX та для якісного завершення в Україні реформи надрокористування. Зокрема, прийнятим у грудні законом № 2805-IX визначено, що анулювання дозволу на користування надрами чи зупинення його дії в Україні з підстав самовільного користування надрами та порушення визначених спецдозволом умов користування, буде здійснюватися виключно судом. Щоб ця норма запрацювала й необхідно внести відповідні зміни до Кодексу адміністративного судочинства», – зазначив заступник Міністра з питань європейської інтеграції Євгеній Федоренко. За його словами, таким чином Україна відійде від практики, коли дозволи на користування надрами скасовувалися чи зупинялися на “розсуд чиновника”. Тож чесний бізнес отримає додаткові гарантії захисту своїх прав, а громадськість – можливість моніторингу порушників. Кодекс адміністративного судочинства пропонується доповнити новою статтею 283-2. У ній буде визначено підстави, за яких Держгеонадра можуть звертатись до суду, строки та вимоги до оформлення позовної заяви, підстави відмови в її розгляді, а також строки розгляду та подання апеляції тощо.

Джерело: <https://mepr.gov.ua/zakonoprojekt-yakyj-prybyraye-zaregulovanist-galuzi-nadrokorystuvannya-ta-robyt-yiyi-prozoroyu-rekomendovanyj-dlya-rozglyadu-verhovnoyu-radoyu-ukrayiny/>

В Україні спростять процедуру з оцінки впливу на довкілля

Верховна Рада ухвалила зміни до законопроекту «Про оцінку впливу на довкілля», які запроваджують спрощення і цифровізацію цієї процедури. Про це повідомив міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець у [Фейсбуці](#), передає Укрінформ. «256 народних депутатів підтримали у другому читанні законопроект №8410, який удосконалює норми чинного Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Це дасть змогу пришвидшити повоєнне відновлення України та стимулювати розвиток бізнесу з урахуванням довкілєвої складової», - йдеться в повідомленні. За словами міністра, зміни запроваджують, зокрема, цифровізацію та спрощення у сфері оцінки впливу на довкілля. Крім того, передбачено скоротити строк проведення оцінки з 216 до 67 днів. Також під час дії воєнного стану встановлюється дозвіл на проведення громадських слухань у форматі відеоконференцій. Як повідомлялося, договір про проведення громадського обговорення у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля відтепер можна укласти онлайн на платформі «ЕкоСистема».

Оцінка впливу на довкілля – це процедура перед початком планованої господарської діяльності, що передбачає підготовку суб'єктами господарювання, органами державної влади та органами місцевого самоврядування звіту з оцінки впливу на довкілля, проведення громадського обговорення, аналізу інформації, наданої у звіті та надання висновку з оцінки впливу на довкілля уповноваженим органом.

Джерело: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3735597-v-ukraini-sprostat-proceduru-ocinki-vplivu-na-dovkilla.html>

У СВІТІ

«Незвідана територія»: ООН оголошує перший тиждень липня найспекотнішим у світі за всю історію

Екстремальні температури б'ють рекорди, а вчені попереджають, що Ель-Ніньо погіршуватиметься

За даними Всесвітньої метеорологічної організації, початок липня став найспекотнішим тижнем за всю історію спостережень на планеті в цілому. Цього року червень уже є найспекотнішим за всю історію спостережень, повідомляє орган ООН, що викликано зміною клімату та ранніми стадіями погоди Ель-Ніньо.

Це останній із серії рекордів, зафіксованих в Іспанії де спостерігалася посуха, а також Китаї та США.

«Згідно з попередніми даними, у світі щойно був найспекотніший тиждень за всю історію спостережень», — йдеться в заяві ВМО, додаючи, що температура на суші та в океанах б'є рекорди, що «спричиняє потенційно руйнівний вплив на екосистеми та навколишнє середовище».

«Ми знаходимося на незвіданій території, і ми можемо очікувати нових рекордів у міру подальшого розвитку Ель-Ніньо, і ці наслідки поширяться на 2024 рік», — сказав Крістофер Г'юїтт, директор кліматичного обслуговування ВМО.

Смертні випадки через спеку

Вищі температури також спричиняють проблеми зі здоров'ям, починаючи від теплового удару та зневоднення до серцево-судинного стресу.

Дослідження, опубліковане в понеділок, показало, що [понад 61 000 людей померли через спеку](#) під час рекордного в Європі літа 2022 року.

Згідно з дослідженням, опублікованим у журналі Nature Medicine, більшість смертей припала на людей старше 80 років, і близько 63% померлих через спеку були жінками.

Експерти кажуть, що теплове виснаження та тепловий удар, ймовірно, стануть більш поширеними, оскільки наслідки зміни клімату стають дедалі більш екстремальними. [Link](#)

Кондиціонери підсилюють кліматичну кризу. Чи може природа допомогти?

Хоча літо в північній півкулі лише кілька днів, воно вже виявилось жахливим: хвилі спеки охоплюють країни від Китаю до Сполучених Штатів. Оскільки ртутний стовпчик стрімко зростає, мешканці міст у цих місцях – і багато інших – звертаються до кондиціонерів щоб залишатися у прохолоді Іронія: широке використання кондиціонерів насправді підвищує температуру, підживлюючи кліматичну кризу, через яку до 2100 року до трьох чвертей людей можуть піддаватися періодам небезпечної для життя спеки та вологості. Це викликало запитання: чи можуть міста адаптуватися до підвищення температури, не вдаючись до кондиціонування повітря?

Наскільки ще біли спекотнішими можуть зробити міста через зміни у кліматі?

Марк Радка (MR): До 2050 року, якщо ми продовжимо йти тією ж траєкторією, близько 1000 міст будуть відчувати середні літні максимуми 35°C – це майже втричі більше ніж зараз. Міське населення, яке піддається впливу цих високих температур, зросте на 800 відсотків і досягне 1,6 мільярда до середини століття.

Екстремальна спека, очевидно, може бути смертельною для людини, та чи не може вона також мати руйнівний вплив і на економіку?

MR: Так. Фактично, [нещодавній звіт](#) показав, що в столиці Бангладеш Дакці тепловий стрес спричинив орієнтовну втрату 8 відсотків ВВП міста, цифра, яка зростатиме з підвищенням температури.

Як охолодження сприяє кліматичній кризі?

MR: Охолодження є великим фактором глобального потепління. Більшість існуючого охолоджувального обладнання використовує гідрофторвуглецеві холодоагенти, які є потужними парниковими газами та споживають багато енергії, що робить їх подвійним тягарем для зміни

клімату. Навіть із поступовим скороченням використання гідрофторвуглеців, яке вимагає Кігальська поправка до Монреальського протоколу, очікується, що викиди від холодильного обладнання та кондиціонування повітря [подвоїться до 2030](#) року та потроїться до 2050 року, зростучи з 7 відсотків світових викидів парникових газів сьогодні. Зараз, чим більше ми охолоджуємося, тим більше ми нагріваємо планету. Якщо ми серйозно налаштовані змінити поточні тенденції, ми не можемо охолоджувати нашу планету за допомогою звичайного підходу.

Як природні рішення можуть допомогти зменшити тепло в містах?

МР: Рішення, засновані на природі, приносять багато переваг містам і будуть критично важливими для адаптації міст до зміни клімату. Зберігаючи прохолоду в містах, вони пом'якшують ефект міського теплового острова, знижують потребу в охолодженні та підвищують стійкість громадян до екстремальної спеки.

Чи можуть міста ще щось зробити?

Створення водойм, таких як озера, канали, ставки та водно-болотні угіддя в міських районах, може мати значний ефект охолодження. ЮНЕП та уряд Лаоської Народно-Демократичної Республіки зараз працюють над [великим проектом](#) із відновлення водно-болотних угідь у чотирьох містах, який, як очікується, принесе користь 10 відсоткам усього населення. Крім того, Національна дослідницька рада Канади виявила, що зелені дахи, де дах повністю або частково вкритий рослинністю, можуть зменшити витрати на кондиціонування повітря влітку до 75 відсотків. [Link](#)

ЄС скасовує заборону небезпечних хімікатів під тиском промисловості

Ексклюзив: витік документів показує, що лише 1% продуктів, що містять небезпечні речовини, можуть бути заборонені

[Європейська комісія](#) готова порушити обіцянку заборонити всі, окрім найнеобхідніших, небезпечні хімічні речовини в Європі, свідчать витоки документів. [Обіцянка](#) "заборонити найшкідливіші хімічні речовини в споживчих товарах, дозволивши їх використання лише

там, де це необхідно" була флагманським компонентом Європейського зеленого курсу, коли він був запусканий у 2020 році. Очікувалося, що від [7,000](#) до [12,000](#) небезпечних речовин будуть заборонені до використання в усіх товарах, що продаються, в оновленому регламенті ЄС [Reach](#), включаючи

багато "вічних хімікатів" - або пер- і поліфтороалкільних речовин (PFAS), які накопичуються в природі та людському організмі і пов'язані з різними [гормональними, репродуктивними та канцерогенними захворюваннями](#). Але Guardian стало відомо, що виконавча влада ЄС перебуває на межі падіння під сильним тиском з боку європейської хімічної промисловості та правих політичних партій. Реакція промисловості викликає внутрішнє занепокоєння через загрозу для громадського здоров'я та формування політики. Один чиновник ЄС сказав: "Нас постійно підштовхують до того, щоб ми були менш суворими до промисловості". Витік законодавчого документу, з яким ознайомилася "Гардіан", пропонує три варіанти, які обмежують 1%, 10% або 50% продуктів, що містять небезпечні хімічні речовини, які наразі є на ринку. ЄС зазвичай обирає середній варіант. Тетяна Сантос, керівник відділу хімічної політики Європейського екологічного бюро, зазначила: "Неспроможність ЄС контролювати шкідливі хімічні речовини написана в забрудненій крові майже всіх європейців. Кожна затримка приносить більше страждань, хвороб і навіть ранніх смертей. Відступ ЄС у сфері регулювання може стати цвяхом у труну європейського зеленого курсу, підживлюючи цинізм щодо ненадійних еліт, які укладають угоди з великими токсичними лобі, якщо Єврокомісія не виконає свою обіцянку щодо детоксикації продуктів і не протистоятиме забруднювачам". Витік 77-сторінкового дослідження впливу є частиною перегляду цілей регламенту ЄС Reach, що охоплює хімічне законодавство, який датований 13 січня 2023 року і має бути запущений до кінця цього року. Текст може бути змінений, але чиновники кажуть, що варіанти, які розглядаються, не зазнали суттєвих змін.

У проекті аналізу підраховано, що економія коштів на охорону здоров'я від заборони хімікатів у 10 разів перевищить витрати для галузі. Скорочення витрат на лікування таких захворювань, як рак і ожиріння, становитиме 11-31 млрд євро (9,4-26,5 млрд фунтів стерлінгів) на рік, тоді як витрати на пристосування для бізнесу становитимуть від 0,9 млрд євро до 2,7 млрд євро на рік. [Link](#)

Чому відновлення природи корисне для фермерів, рибальства та продовольчої безпеки

Виживання людства залежить від екосистем, таких як ліси, водно-болотні угіддя та річки. Вони забезпечують чисту воду, є домом для тварин, таких як бджоли, які необхідні для виробництва продуктів харчування, і відіграють [ключову роль](#) у боротьбі з [кліматичною кризою](#). Але в усьому світі ландшафти деградують з [тривожною швидкістю](#), що разом із загрозою вимирання [1 мільйона](#) видів тварин і рослин завдає все більших економічних збитків, у тому числі й сільському господарству.

Наприклад, в Європі ерозія ґрунтів вражає 12 мільйонів гектарів землі - близько 7 відсотків усіх сільськогосподарських угідь - і, за даними Європейського Союзу, щорічно коштує фермерам 1,25 мільярда євро у вигляді втраченої продуктивності. "Нестійкі практики землекористування - від того, як ми будуємо міста, до того, як ми вирощуємо продукти харчування - шкодять не лише планеті та нашим засобам до існування, але й нашій здатності прогодувати 8 мільярдів людей, - сказала Наталія Алексеева, координатор ЮНЕП з питань Десятиліття відновлення екосистем ООН. "Відновлення екосистем та природоорієнтовані рішення приносять незліченні переваги громадам і суспільствам у всьому світі", - додала вона. У всьому світі зростає імпульс до відродження природних просторів, як на суші, так і під водою, які були затьмарені людським розвитком, - процес, відомий як відновлення екосистем. [Link](#)

"Кричуща прогалина": Чому військові не звітують про свої викиди парникових газів?

На долю військових припадає 5,5% світових викидів парникових газів. То чому вони не повинні про це звітувати?

Коли справа доходить до оцінки глобальних викидів, збройні сили світу зазвичай залишаються поза увагою. У той час як температура сягає нових максимумів, науковці та екологічні групи посилюють тиск на ООН, щоб змусити армії розкрити всі свої викиди. Давно наданий виняток дозволяє утримувати інформацію щодо їхнього забруднення клімату поза обліком.

За оцінками міжнародних експертів на 2022 рік, серед найбільших у світі споживачів палива на військових припадає 5,5 відсотка глобальних викидів парникових газів. Але збройні сили не пов'язані міжнародними

кліматичними угодами, які зобов'язують їх звітувати чи скорочувати викиди вуглецю. А дані, які публікують деякі військові, в кращому випадку є ненадійними або неповними, кажуть науковці та академіки. [Link](#)

Чому заперечення клімату все ще процвітає в Інтернеті?

Саме зміна клімату є основною причиною екстремальної глобальної спеки, проте дезінформація в Інтернеті розвивається щоб протистояти фактам, і незважаючи на те, що такі платформи, як TikTok, забороняють заперечення кліматичних змін. Рекордні глобальні температури 3 липня стали початком [найспекотнішого тижня](#) за всю історію спостережень, коли планету охопили інтенсивні хвилі спеки.

Кліматолог Фрідеріке Отто з лондонського Інституту зміни клімату та навколишнього середовища Грентема назвала спеку "смертним вироком для людей та екосистем". Найбільше [глобальне опитування](#) громадської думки щодо зміни клімату, опубліковане в 2021 році, показало, що майже 65% людей різного віку в більш ніж 50 країнах вважають зміну клімату "глобальною надзвичайною ситуацією", проте дослідники виявили нещодавнє [відродження](#) скептицизму та заперечення. [Link](#)

В Японії пройшов "найсильніший дощ за всю історію": чи робить зміна клімату зливи більш екстремальними?

"Найсильніший за всю історію Японії" дощ спричинив повені та зсуви на південному заході країни. Щонайменше троє людей загинули і ще кілька зникли безвісти, згідно з офіційними повідомленнями префектури і Агентства з питань пожежної безпеки та ліквідації наслідків стихійних лих. Сотні тисяч людей були змушені покинути свої домівки. [Link](#)

Попередження про повінь у Делі через дощі на півночі Індії

Сильні дощі продовжують спричиняти хаос на півночі Індії, забравши щонайменше 20 життів із суботи.

Негода, яка, як очікується, триватиме до п'ятниці, повалила дерева, затопила будинки і перекрила основні дороги в кількох штатах.

У вівторок у Делі був оголошений режим підвищеної готовності до повені, оскільки рівень води в річці Ямуна піднявся до небезпечної позначки.

Відтоді влада переселила тисячі людей, що живуть поблизу берегів річки, у безпечніші місця.

Останніми роками Індія переживає все більш екстремальні погодні умови - неспинні дощі розпочалися всього через кілька тижнів після того, як більшу частину північної Індії охопила сильна спека.

Багато факторів сприяють повеням, але експерти кажуть, що зміна клімату, спричинена глобальним потеплінням, робить екстремальні зливи більш імовірними. [Link](#)

Зелена угода: набуває чинності новий закон про боротьбу з глобальним вирубуванням і деградацією лісів, викликаних виробництвом і споживанням в ЄС

Сьогодні набуває чинності новаторський Регламент ЄС щодо ланцюгів постачання без вирубки лісів, який є ключовим елементом у боротьбі зі зміною клімату та втратою біорізноманіття. Він є відображенням бажання європейських громадян більше не сприяти глобальній вирубці лісів через своє споживання. Після набуття чинності новий закон гарантуватиме, що низка ключових товарів, які експортуються або розміщуються на ринку ЄС, не повинні містити вирубки

лісів, а отже, більше не сприятимуть вирубці та деградації лісів у ЄС та в інших країнах світу.

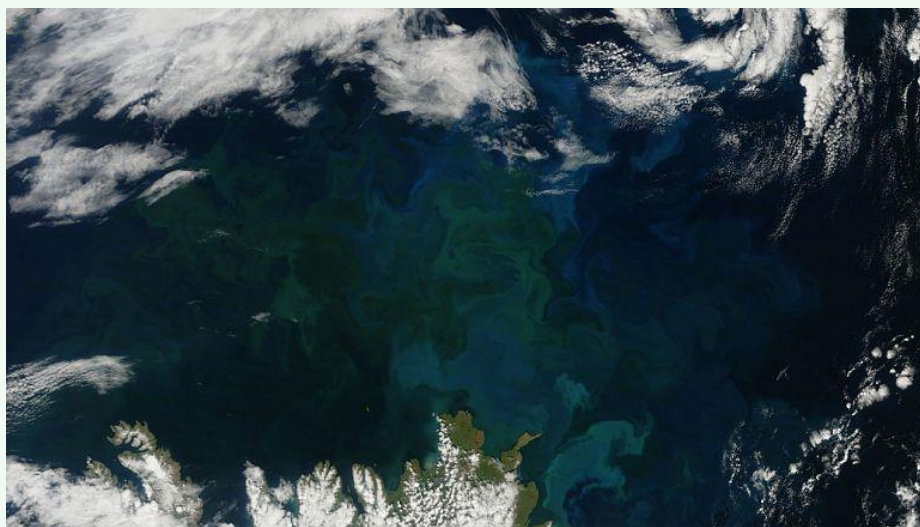
Компанії повинні будуть підтвердити, що продукт був вироблений на землях, які не були піддані вирубці або деградації лісів, включаючи праліси, після 31 грудня 2020 року. Хоча жодна країна чи товар не будуть заборонені, всі відповідні компанії повинні будуть проводити сувору комплексну перевірку, якщо вони експортують або розміщують на ринку ЄС пальмову олію, велику рогату худобу, сою, каву, какао, деревину та каучук, а також похідні продукти, такі як яловичина, меблі або шоколад, перелічені в Додатку до Регламенту, після набуття чинності нових правил через 18 місяців. Перелік товарів, які підпадають під дію нових правил, буде регулярно переглядатися та оновлюватися з урахуванням нових даних, таких як зміни в структурі вирубки лісів.

Компанії також повинні будуть підтвердити, що ці товари відповідають відповідному законодавству країни-виробника, в тому числі щодо прав людини, і що права корінних народів, яких вони стосуються, були дотримані.

Оскільки ЄС є великою економікою і споживачем охоплених товарів і продуктів, цей крок - на додаток до заходів, вжитих у багатьох країнах-виробниках - допоможе зупинити значну частку глобальної вирубки і деградації лісів, що, в свою чергу, зменшить викиди парникових газів і втрату біорізноманіття. Нові правила також допомагають захистити засоби до існування мільйонів людей, включаючи корінні народи та місцеві громади по всьому світу, які значною мірою залежать від лісових екосистем. [Link](#)

Світовий океан змінює колір через зміну клімату

Супутники NASA показують, що більше половини океанів Землі стали зеленими через зміну клімату, що порушує морські екосистеми.

Дивна зміна кольору океану спонукала науковців до досліджень.

Супутникові дані показують, що за останні 20 років зміни кольору з блакитного на зелений відбулися у 56 відсотках світового океану. Зміни особливо помітні в тропічних регіонах поблизу екватора. Дослідники кажуть, що це ледь помітне позеленіння наших океанів вказує на вплив змін клімату на життя під водою. [Link](#)

Надмірна спека: Чому це літо таке спекотне

За даними Національної метеорологічної служби США, майже третина американців - понад 113 мільйонів людей - перебувають під впливом тієї чи іншої форми застереження пов'язаного зі спекою.

По всій території США температура б'є десятирічні рекорди. В Ель-Пасо, штат Техас, температура злетіла вище 37°C - тризначне число за Фаренгейтом - протягом 27 днів поспіль, побивши рекорд, встановлений востаннє в 1994 році.

У Великобританії червнева спека не просто побила всі рекорди, вона їх розстрожила. Було на 0,9°C спекотніше, ніж попередній рекорд, встановлений у 1940 році. Це величезна різниця.

Схожа історія з безпрецедентно спекотною погодою в Північній Африці, на Близькому Сході та в Азії. Тож не дивно, що Європейський центр середньострокових прогнозів погоди заявив, що в глобальному масштабі червень був найспекотнішим за всю історію спостережень.

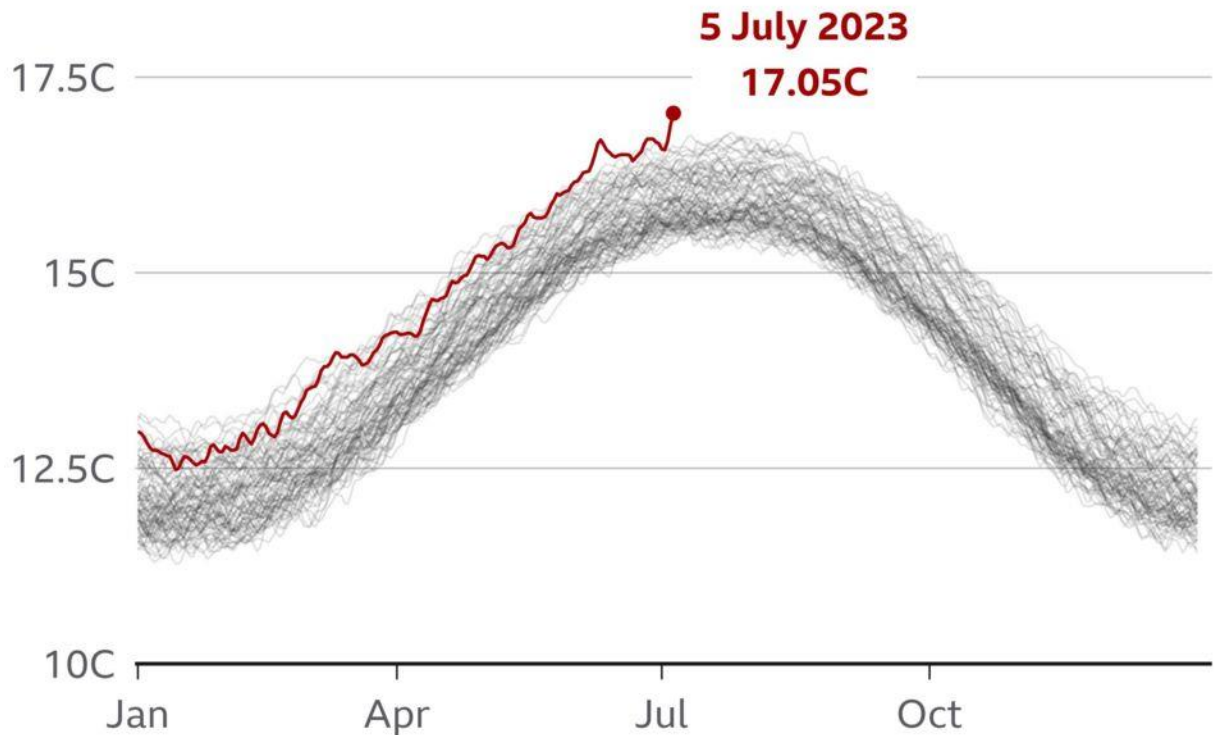
І спека не спадає. Три найспекотніші дні за всю історію спостережень припали на минулий тиждень, згідно з даними кліматичної та метеорологічної служби ЄС "Коперник".

У понеділок, 3 липня, середня світова температура сягнула 16,89°C, а 4 липня вперше перевищила 17°C, при цьому середня глобальна температура склала 17,04°C.

За попередніми даними, цей показник був перевищений 5 липня, коли температура сягнула 17,05°C.

Record global average temperature

Daily surface air temperature by year, 1940-2023

Note: Temperature data for 5 July 2023 is preliminary

Source: Copernicus, ERA5

За словами професора Річарда Бетса, кліматолога з Метеорологічної служби та Університету Ексетера, ці максимуми відповідають прогнозам кліматичних моделей.

"Ми не повинні дивуватися високій глобальній температурі, - каже він. "Це все - суворе нагадування про те, що ми знаємо вже давно, і ми будемо бачити все більше екстремальних явищ, поки не припинимо накопичувати більше парникових газів в атмосфері". [Link](#)